

نام خانوادگی:	نام درس: علوم و فنون دوازدهم
نام پدر:	تاریخ:
پایه:	زمان آزمون:
نام دبیر:	سوالات ارزشیابی نوبت اول سری ۱
	نمره با عدد:
	نمره با حروف:
	به نام خداوند علم و قلم
	اداره ی آموزش و پرورش
	دبیرستان
	سال تحصیلی

ردیف	بارم
------	------

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱	درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان است. ب) در دوره بیداری شاعرانی مانند ملک الشعرای بهار و ایرج میرزا به نقد شرایط موجود پرداختند و با دولت مخالفت نمودند.	۰/۵
۲	هر یک از توضیحات ذیل معرف کدام شاعر یا نویسنده است؟ (هر مورد ۰/۲۵) الف) در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر و دلیری‌های علی (ع) به یادگار گذاشت. ب) شعرهای او به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در بیداری مردم بسیار مؤثر بود. ج) از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران بزرگ دوره بیداری و با تغییر سبک نگارش، احیاکننده نثر فارسی است. د) شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه است که به دلیل جسارتش به فرمان رضاخان ترور شد.	۱
۳	پدیدآوردگان آثار زیر را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) شمس و طغرا: ب) تاریخ تطوّر نظم فارسی:	۰/۵

ب) سبک‌شناسی (۲ نمره)

۴	بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری در کدام گزینه آمده است؟ الف) عمومیت یافتن شعر ب) توجه شاعران به محتوا ج) سادگی و روانی د) توجه به واژگان گهن	۰/۲۵
۵	جاهای خالی را تکمیل کنید. (هر مورد ۰/۲۵) «در عصر بیداری، توجه به قالب قصیده و مثنوی در شعر ادیب‌الممالک و بیشتر است اما شاعرانی که به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند به قالب‌های و چهارپاره رغبت بیشتری داشتند.»	۰/۵
۶	در شعر عصر بیداری کدام شاعران به دفاع از کارگران، ضعیفان و محرومان جامعه توجه داشتند؟ (۲ مورد)	۰/۵
۷	دو ویژگی ادبی نثر دوره مشروطه را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۸	موضوع نثر بسیاری از داستان‌های دوره بیداری چیست؟	۰/۲۵

(ج) موسیقی شعر (۶ نمره)

۹	بیت زیر را یکبار به صورت پایه‌های آوایی همسان و یکبار بصورت ناهمسان بُرش بزنید و فقط نام وزن‌واژه‌ها بنویسید.																				
	«تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت»																				
۱۰	تقطیع مثال‌های زیر بصورت نشانه‌های داخل کمانک با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ (هر مورد ۰/۲۵) الف) بهانه (U - -) ب) برافکن (U - -) ج) ساقی ما (- U U -) د) تو گفתי (- - -)																				
۱۱	وزن‌واژه هر یک از پایه‌های آوایی ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب و در شماره پائین جدول درج کنید. (هر مورد ۰/۲۵) توجه: یک وزن‌واژه اضافی است.																				
	<table><tr><th>ش</th><th>«الف»</th><th>«ب»</th></tr><tr><td>۱</td><td>دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند</td><td>مستفعل فاعلات مستف</td></tr><tr><td>۲</td><td>راستی کن که راستان رستند</td><td>مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن</td></tr><tr><td>۳</td><td>جانا نظری که ناتوانیم</td><td>فاعلاتن مفاعیلن فعّلن</td></tr><tr><td>۴</td><td>چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست</td><td>مستفعلن فعولن، مستفععلن فعولن</td></tr><tr><td>۵</td><td></td><td>مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف</td></tr></table> ۱. ۲. ۳. ۴.	ش	«الف»	«ب»	۱	دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند	مستفعل فاعلات مستف	۲	راستی کن که راستان رستند	مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن	۳	جانا نظری که ناتوانیم	فاعلاتن مفاعیلن فعّلن	۴	چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست	مستفعلن فعولن، مستفععلن فعولن	۵		مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف		
ش	«الف»	«ب»																			
۱	دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند	مستفعل فاعلات مستف																			
۲	راستی کن که راستان رستند	مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن																			
۳	جانا نظری که ناتوانیم	فاعلاتن مفاعیلن فعّلن																			
۴	چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست	مستفعلن فعولن، مستفععلن فعولن																			
۵		مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف																			
۱۲	جاهای خالی عبارت زیر را با پاسخ‌های مناسب تکمیل کنید. (هر مورد ۰/۲۵) «مصوت بلند «او» در کلمات تک‌هجایی مانند: همواره است و مصوت بلند «ای» در کلماتی مانند: همواره است.»																				
۱۳	بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را توضیح دهید. «گر از این منزل ویران به سوی خانه روم دگر آنجا که روم عاقل و فرزانه روم»																				
	<table><tr><td>مصرع اول</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>مصرع دوم</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>نشانه‌های هجایی</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>وزن‌واژه</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	مصرع اول					مصرع دوم					نشانه‌های هجایی					وزن‌واژه				
مصرع اول																					
مصرع دوم																					
نشانه‌های هجایی																					
وزن‌واژه																					

(د) زیباشناسی (۶ نمره)

۱۴	آرایه‌های «مراعات نظیر، تلمیح، تضمین» را در بیت‌های زیر مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها ب) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن.» ج) دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند واندَر آن ظلمت شب آب حیاتم دادم
----	---

۱۵	توضیح دهید در کدام گزینه هر سه آرایهٔ «تضمین، تلمیح، تناسب» دیده می‌شود؟ (۰/۲۵) یافتن بیت - ۰/۷۵ (توضیح)	الف) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ ب) دامن خاک شد ز بسد و لعل ج) ایوب با چندین بلا، کاندرا بلا شد مبتلا نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا تاج فرعون و گنج دقیانوس پیوسته بودش این دعا: «الصبرُ مفتاح الفرج»									
۱۶	توضیح دهید شاعر در کدام بیت، آگاهی خود را از موضوعی به بهترین وجه نشان داده است؟	الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت ب) بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می زندگی خواهی شیوهٔ «جنات تجری تحتها الانهار» داشت که ادریس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما									
۱۷	تفاوت تضاد با متناقض‌نما را با مثال توضیح دهید.	۰/۷۵									
۱۸	لف و نشر و نوع آن را در بیت زیر مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵)	الف) تا رفتنش ببینم و گفتنش بشنوم ب) فرو رفت و بر رفت روز نبرد از پای تا به سر همه سمع و بصر شدم به ماهی نم خون و بر ماه گرد									
<table><tr><th>لف‌ها</th><th>نشرها</th><th>نوع</th></tr><tr><td>الف</td><td></td><td></td></tr><tr><td>ب</td><td></td><td></td></tr></table>			لف‌ها	نشرها	نوع	الف			ب		
لف‌ها	نشرها	نوع									
الف											
ب											
۱۹	متناقض‌نما و تضاد را در ابیات زیر بیابید. (هر مورد ۰/۲۵)	الف) چیست این سقف بلند سادهٔ بسیارنقش ب) سیلاب ظلم او در و دیوار می‌کند ج) فاش می‌گویم و از گفتهٔ خود دلشادم د) شبی دارم سیاه از صبح نومید هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست خود رسم عدل نیست مگر در جهان برف بندهٔ عشقم و از هر دو جهان آزادم در این شب روسپیدم کن چو خورشید									
هـ) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)											
۲۰	ابیات زیر را بخوانید و به سؤالات مطرح‌شده پاسخ دهید. (هر مورد ۰/۵ نمره)	گریه را به مستی بهانه کردم آستین چو از چشم برگرفتم چون نگریم ز درد و چون ننالم شکوه‌ها ز دست زمانه کردم سیل خون به دامان روانه کردم دزد را چو محرم به خانه کردم الف) کدام ویژگی فکری شعر دورهٔ بیداری در شعر دیده می‌شود؟ ب) دو ویژگی ادبی شعر دورهٔ بیداری را در ابیات بیابید و بنویسید. ج) شعر بالا از نظر موسیقی متعلق به کدام گروه شاعران دورهٔ بیداری است؟ د) قالب شعری ابیات را مشخص کنید.									
۲											

«... در مجاری سنه ۱۲۶۵ بسیاری از امور دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و... مسبب آن جز مرحوم میرزاتقی خان امیرنظام احدی نیست چه، آن بزرگمرد از آن یگانه اشخاصی بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید و ... ترتیب نظام و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیّه که خرج دو کروار اضافه بر دخل بود همه در یکی دو سال صورت گرفت ...»

الف) دو ویژگی زبانی دوره بیداری را در متن بیابید و بنویسید.

ب) درون مایه متن را با توجه به ویژگی های فکری دوره بیداری توضیح دهید.

بیست شو